

17 Φεβρουαρίου 2021

Μελισσηνός Χριστοδούλου. Ένας Επίσκοπος του Πατριαρχείου με ουσιαστική συμβολή στα θέματα της μουσικής

[Πολιτισμός / Μορφές](#)

[Δρ. Αντώνιος Χατζόπουλος, Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων](#)

Η πρόσφατη επιλογή του Σεβ. Μητροπολίτου Καλλιουπόλεως και Μαδύτου Στεφάνου, του και μουσικολογιωτάτου, ως Αρχιερατικώς Προϊσταμένου των Ταταούλων της Πόλης έφερε στο νου μου έναν επίσης μουσικό προκάτοχό του, ο οποίος υπηρέτησε στην ίδια θέση πριν από 100 και πλέον χρόνια: ο θρακιώτης Μελισσηνός Χριστοδούλου, επίσκοπος Παμφίλου και μετέπειτα Μαρωνείας (1855-1921).

Είναι από τους επισκόπους του Πατριαρχείου, που είχε ουσιαστική συμβολή στα θέματα της μουσικής, αλλά ήταν και συγγραφέας αξιόλογων βιβλίων. Απόφοιτος της Μεγάλης του Γένους Σχολής, για λίγο επαγγέλθηκε τον δάσκαλο και στη συνέχεια σπούδασε στην Αθήνα Νομικά, όπου και αναγορεύτηκε διδάκτωρ Νομικής. Είχε διατελέσει και ψάλτης πριν την χειροτονία του.

Στα τέλη του 19ου αιώνα ο τύπος της Πόλης τον επαινεί για την αγάπη του προς την εκκλησιαστική μουσική, αλλά και ο ίδιος δημοσίευε συχνά τις περί μουσικής σκέψεις και απόψεις του, [Ανώνυμο σημείωμα, Εφημερίς Κωνσταντινούπολις, 6.10.1899 και Μελισσηνού Χριστοδούλου, Περί της καθ' ημάς Εκκλησιαστικής Μουσικής, στην ίδια, 23.10.1899, 9-10.11.1899 και 9.12.1899].

Διετέλεσε μέλος της Πατριαρχικής Κεντρικής Εκκλησιαστικής Επιτροπής κατά τα έτη 1909 και 1910, όπου συμμετείχε ενεργά στην ανάδειξη της σωστής και παραδοσιακής εκκλησιαστικής μουσικής. Οι δημοσιεύσεις του δεν είναι μόνο σχετικές με τη μουσική, αλλά καλύπτουν και τους τομείς της ιστορίας και της νομικής επιστήμης, καθώς και θέματα, όπως η εκπαίδευση και ο κλήρος [Μελισσηνού Χριστοδούλου, Αρχιμ. Μέτρα επείγοντα, Εκκλ.Αλήθεια 19 (1895-1896), σελ.229, όπου υποστηρίζει ότι οι μισθοί του κληρικού και του δασκάλου πρέπει να είναι αξιοπρεπείς για να επιτελούν σωστά το έργο τους].

Η ΘΡΑΚΗ
ΚΑΙ
ΑΙ ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΜΕΤΑ ΤΙΝΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

Ἀρχιμ. **ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Σ. ν.

«Ἔργον οὐδὲν ὀνειδος·
ἀεργίη ὀνειδος».

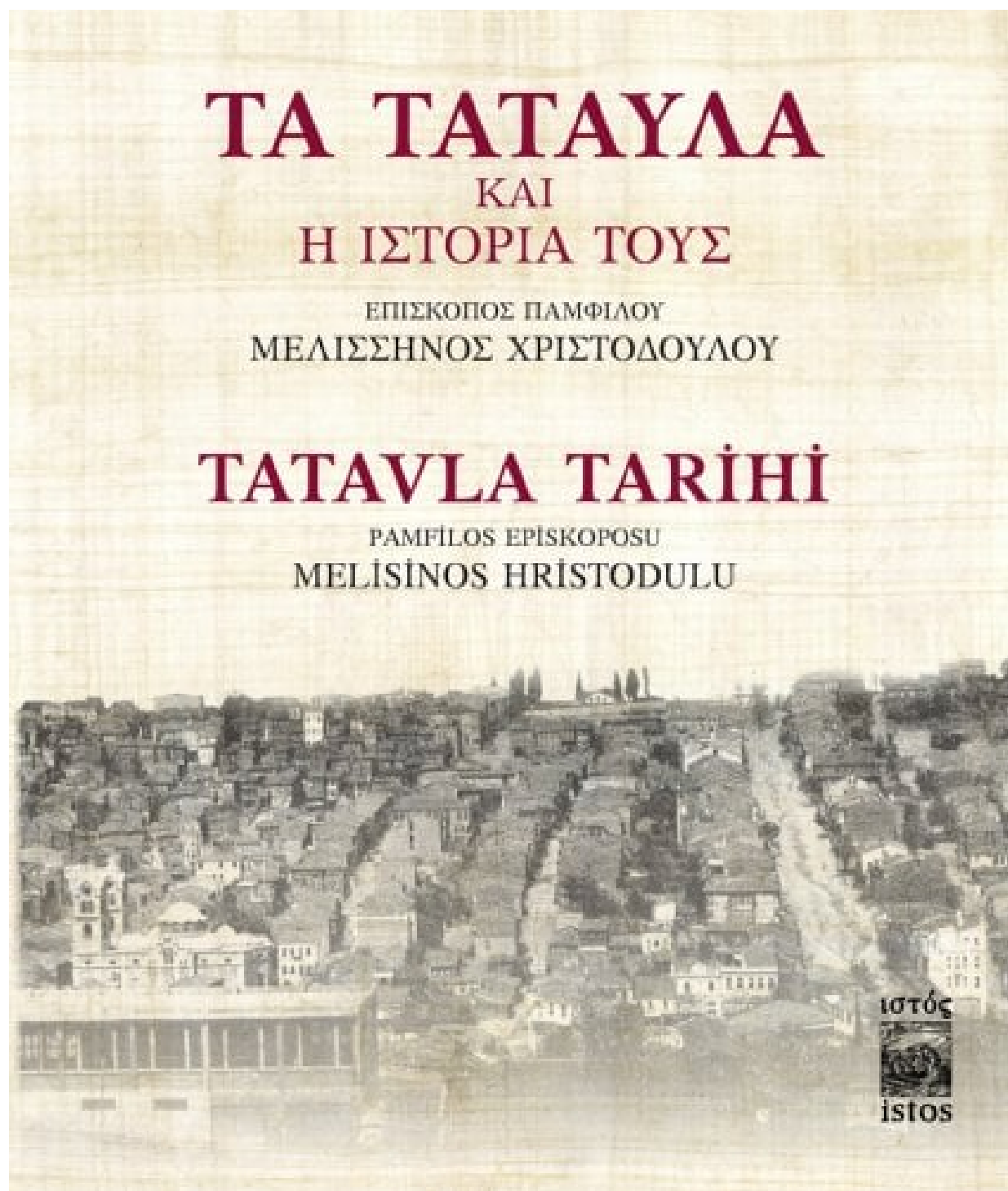

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1897

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ως Αρχιμανδρίτης υπηρέτησε στη Φιλιπούπολη και στο Πατριαρχείο Αντιοχείας. Επίσκοπος Παμφίλου εκλέγεται το 1897 από την Αγία και Ιερά Σύνοδο του Πατριαρχείου, ενώ υπηρετούσε ως Προϊστάμενος της Κοινότητας Ταταούλων της Πόλης. Αναφέρεται μάλιστα ότι η εκλογή του σε επίσκοπο έγινε «τη αιτήσει της Κοινότητος Ταταούλων». Κατά την διάρκεια της υπηρεσίας του σ' αυτή την εύρωστη Κοινότητα της Πόλης ο Μελισσηνός συγγράφει και ειδικό σύγγραμμα για την συνοικία αυτή της Πόλης, το οποίο επανεκδόθηκε πρόσφατα και στα τουρκικά.

Στο έργο του αυτό αξιολογεί με άριστο και συστηματικό τρόπο τα διασωθέντα

μέχρι τότε Αρχεία της Κοινότητας Ταταούλων και μας δίδει σπουδαίες και πάσης φύσεως πληροφορίες για την περιοχή αυτή. Δεν αγνοεί και τα θέματα της ψαλτικής ιστορίας στον ενοριακό ναό του Αγίου Δημητρίου, δίνοντας σημαντικές πληροφορίες γι' αυτά. [Τα Ταταύλα: Ήτοι ιστορία των Ταταούλων, υπό του επισκόπου Παμφίλου Μελισσηνού Χριστοδούλου, Εν Κωνσταντινουπόλει 1913, αναστατική έκδοση, Ιστός Πόλεως].

Είχε προηγηθεί η συγγραφή της ιστορίας της πατρίδας του, των Σαρανταεκκλησιών το 1897. Στην Εκκλησιαστική Μουσική Σχολή του Φαναρίου η δράση του υπήρξε εξαιρετικά σημαντική. Διετέλεσε μέλος της εφορίας της Σχολής και μέλος των εξεταστικών Επιτροπών. Το 1913 επισημαίνει την ανάγκη της περαιτέρω ανάπτυξης της εκκλησιαστικής χορωδίας, διότι κατά τη γνώμη του η δραστηριοποίηση της πολυφωνικής μουσικής με χορωδίες στις ανώτερες κυρίως κοινωνικές τάξεις της Πόλης, στο Πέραν κυρίως κάνει επιτακτική την ανάγκη δημιουργίας εκκλησιαστικών χορών. Το 1914 εκλέγεται Μητροπολίτης Μαρωνείας, αλλά μεταβαίνει στην έδρα του το 1919 και μετά από δύο χρόνια αποβιώνει στην πατρίδα του, στις Σαράντα Εκκλησιές.

δρ Αντ. Χατζόπουλος, 2021

<https://bit.ly/2M0p7oz>